

Nye prosedyreregler for statsstøtte i kraft i norsk rett fra nyttår

Line Voldstad
Partner, Avdelingsleder
regulatorisk og FPR

Katrine Lillerud
Senioradvokat

I 2014 gjennomførte EU en statsstøttereform som inneholdt både nye materielle regler og retningslinjer, men også nye regler for prosedyre (forordning [2015/1589](#)). Den gangen trådet kun de nye materielle reglene i kraft i Norge. Selv om selve forordningen fremdeles ikke er innlemmet i EØS avtalen, åtte år forsinket, har Norge tatt høyde for flere av de prosessuelle endringen i den "nye" [støtteprosessloven](#) i kraft 1. januar 2023. Endingen i støtteprosessloven gjør at reglene tilnærmer seg konkurranseretten og skal gjøre det mulig for ESAs overvåkningsorgan også i statsstøttesaker å:

- initiere "dawn raids" og (trolig også) sektorundersøkelser samt,
- be tredjeparter om informasjon (ny støtteprosesslov § 8 og § 11).

Av ny § 8 følger det at støttegivere, støttemottakere, andre markedsaktører og andre offentlige myndigheter innen en bestemt frist må fremlegge opplysninger som er nødvendige for å kontrollere at reglene om offentlig støtte overholdes og videre etter § 11 kan ESA foreta en stedlig kontroll hos selskaper ved mistanke om ulovlig støtte. Systemet for "dawnraid" er parallelt med konkurranselovens og det krever at konkurransetilsynet fremsetter begjæring om bevissikring etter første ledd for tingretten, samt at ESA bistås av norske myndigheter når de utfører fysisk kontroll på stedet.

Når EU forordning fra 2015 også etter hvert implementeres i EØS avtalen vil vi trolig se behov for ytterligere justeringer i lov eller forskrift. I forordning [2015/1589](#) gis ESAs overvåkningsorgan i tillegg anledning til å:

- ilegge bøter for parter som ikke samarbeider og gir ukorrekt informasjon til organet, samt

- innføre et obligatorisk skjema slik EU kommisjonen har hatt siden 2014 i klagesaksbehandling av mulig ulovlig støtte fra tredjeparter, og
- å intervenere for norske domstoler som såkalt amicus curiae også i statsstøttesaker.

Adgangen til å intervenere er imidlertid allerede i dag tilgjengelig for ESA uten særskilt støtteprosesslovgivning gjennom tvistelovens § 15-8 som gir adgang til skriftlig innlegg til belysning av allmenne interesser innenfor sitt ansvarsområde. Tilsvarende vil trolig det faktum at det er Konkurransetilsynet som fremsetter begjæring om bevissikring ved "dawnraid" også gi tilsynet adgang til å håndheve en tvangs mulkt for manglende samarbeid, jf. konkurranseloven § 28.

Følgelig er totaliteten av endringene som er iverksatt at den nye støtteprosessloven i all hovedsak nå er harmonisert med EU retten – til tross for at det ikke er ESA direkte som er gitt adgang til å ilegge bøter mv, men at dette muliggjøres via norske myndighet. Det bemerkes også at foreldelse for tilbakeføring av ulovlig støtte er på 3 år etter norsk foreldelseslov, mens ESA har en 10 års foreldelsesfrist, jf. lovens § 14.

Støtteprosessloven har flere forskriftshjemler, som bl.a. gjennomfører EØS-prosedyreregler, men disse forskriftene er ennå ikke tilgjengelig i Lovdata.